

ETTEKIRJUTUS

Narva

22.12.2017 nr 7.2-6.4/2516

8. juunil 2017. aastal toimunud haldusmenetluse nr 7.2-5.4/1642 paikvaatlusel Enefit Energiatootmine AS käitises Balti Elektriijaam (edaspidi BEJ), aadressil Elektriijaama tee 59, Narva linn, Ida-Virumaa, tuvastati kemikaaliohutussõuete rikkumised, mille olemused on kirjeldatud paikvaatluse protokollis nr 7.2-5.4/1642-5.

12. detsembril 2017. aastal saatis Päästeameti Ida päästikeskus hoone omanikule teatise kavandatavast haldusaktist nr 7.2-2.3/ 11443-31 andmaks võimaluse esitada arvamusi, selgitusi ja vastuväiteid.

21. detsembril 2017. aastal esitati haldusorganile kavandatava ettekirjutuse punkti nr 2 suhtes vastuväited, millega seoses annab haldusorgan täiendava võimaluse esitada arvamusi, selgitusi ja vastuväiteid kavandatava ettekirjutuse ja selle täitmise tähtaja kohta. Punkti nr 3 osas puudub aadressaamil vastuväited. Ülejäänud punktide osas esitati selgitused, millega arvestab haldusorgan ettekirjutuse koostamisel.

Ohutusjärelevalve büroo peainspektor Irina Belik, võtnud aluseks korrakehtsuse § 28 lõike 1 ja päästeseaduse § 15 lg 1 p 2 ja lg 2 ning hinnanud haldusmenetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid,

otsustas:

anda aadressaadile – **Enefit Energiatootmine Aktsiaseltsile (registrikood: 10579981; aadress: Eesti Elektriijaam, Auvere küla, Vaivara vald, Ida-Viru maakond, 40107)** järgmised ettekirjutused, mis tuleb täita määratud tähtaegadeks:

- 1. Viia vastavusse käitise teave ohutusabinõude ja õnnetuse kohta majandus- ja taristuministri 1. märtsi 2016. aasta määrusega nr 18 selliselt, et teave sisaldaks kõiki vajalikke andmeid ning oleks paberil kättesaadav**

Alus: Kemikaalseaduse § 23 lõike 8 ja § 24 lõike 6 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 1. märtsi 2016. aasta määruse nr 18 „Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele¹“ (edaspidi määrus nr 18) § 6 lõiked 1, 2 ja 4.

Ettekirjutuse põhjendus: Määruse nr 18 § 6 lõike 1 järgi sisaldab teave järgmisi andmeid:

- 1) käitaja nimi ja käitise aadress;
 - 2) ohutusabinõude kohta teavet andva isiku nimi või ametikoht ja kontaktandmed;
 - 3) kinnitus, et suurõnnetuse ohuga ettevõtte on pädevale asutusele esitanud kemikaaliseaduse alusel nõutud dokumendid ja omab vastavat tegevusluba, kaasa arvatud kemikaaliseaduse alusel viimase kohapeal tehtud riikliku järelevalvetoimingu kuupäev või viide, kust seda teavet elektrooniliselt leida, ning teave selle kohta, kust leida üksikasjalikku teavet viimase järelevalvetoimingu kohta;
 - 4) käitise tegevuse kirjeldus;
 - 5) suurõnnetust põhjustada võiva ohtliku kemikaali ja valmistise nimetus ning nende ohuklassifikatsioonid ja põhiliste ohtlike omaduste kirjeldus;
 - 6) põhiline teave suurõnnetuse ohu laadi ja stsenaariumi kohta koos selle korral rakendatavate § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud meetmetega, kaasa arvatud kaardil kujutatud ohuala suurus ja suurõnnetuse võimalik mõju inimestele, keskkonnale ja varale;
 - 7) teave selle kohta, kuidas suurõnnetusest ohustatud inimesi hoiatatakse ja selle toimumisel teavitatakse;
 - 8) teave selle kohta, kuidas ohustatud inimesed peavad suurõnnetuse korral käituma;
 - 9) kinnitus selle kohta, et käitleja teeb koostööd Päästeametiga, et tagada suurõnnetuse korral tegutsemine ja vähendada suurõnnetuse tagajärgi;
 - 10) viide ettevõttevälise hädaolukorra lahendamise plaanile, mis on koostatud õnnetusest tulenevate kõigi käitisest väljaspool ilmnevate tagajärgedega toimetulemiseks, ning soovitus järgida õnnetuse korral kõiki päästeasutuse antud juhiseid;
 - 11) juhised selle kohta, kust saab punktides 7 ja 8 toodud teavet elektrooniliselt, taotluse alusel teavet inspekteerimiskava kohta ja vajadusel täiendavat teavet;
 - 12) märge selle kohta, kui A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõttest lähtuv õnnetus võib omada piiriülest toimet vastavalt piiriülese toimega tööstusõnnetuse konventsioonile.
- Sama paragrahvi lõige 2 sätestab, et teave, mida suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja avalikkusele ja ettevõttest lähtuva õnnetuse mõjupiirkonda jääda võivatele inimestele annab, peab olema ettevõttest paberil kättesaadav ja avaldatud ettevõtte veebilehel.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642-5 punkt 10) tuvastati, et käitise teave ohutusabinõude ja õnnetuse kohta on puudulik ning see ei ole ettevõttest paberil kättesaadav. Veebilehel avaldatud teabes (Enefit Energiatootmine AS Balti Elektriijaama ohutusinfo) on kajastamata järgmised andmed:

- kinnitus, et suurõnnetuse ohuga ettevõtte on pädevale asutusele esitanud kemikaaliseaduse alusel nõutud dokumendid ja omab vastavat tegevusluba, kaasa arvatud kemikaaliseaduse alusel viimase kohapeal tehtud riikliku järelevalvetoimingu kuupäev või viide, kust seda teavet elektrooniliselt leida, ning teave selle kohta, kust leida üksikasjalikku teavet viimase järelevalvetoimingu kohta;
- suurõnnetust põhjustada võiva ohtliku kemikaali ja valmistise ohuklassifikatsioonid;
- suurõnnetuse korral rakendatavate määruse nr 18 § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud meetmed ja suurõnnetuse võimalik mõju inimestele, keskkonnale ja varale;
- juhised selle kohta, kust saab punktides 7 ja 8 toodud teavet elektrooniliselt, taotluse alusel teavet inspekteerimiskava kohta ja vajadusel täiendavat teavet.

Veebilehel avaldatud teabe puhul on soovitatav märge selle kohta, millal teave sinna lisati.

Seega tagamata on suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja kohustus teavitada ohualas viibivaid inimesi ohutusabinõudest ja õnnetusest, mistõttu õnnetuse korral inimeste ohutus võib olla tagamata. Järelikult võivad hädaolukorras ohualas viibivate inimeste tervis ja elud ohustatud olla.

Täitmise tähtaeg: 31.01.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse¹ paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **1300,00 (üks tuhat kolmsada) eurot.**

2. Korraldada käitises personali koolitamine ohtlike kemikaalide lekete lahendamise tegevusjuhiste katsetamiseks kooskõlas hädaolukorra lahendamise plaaniga

Alus: Riigikogu 29. oktoobri 2015. aasta kemikaaliseaduse¹ (edaspidi KemS) § 22 lg 3.

Ettekirjutuse põhjendus: KemS § 22 lõige 3 sätestab, et õnnetuse ennetamisel ja õnnetuse korral tuleb rakendada riskianalüüsis, ohutusaruandes, ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis ja ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses kajastatud abinõusid.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642-5 punkt 2) tuvastati, et B-kategooriaga suurõnnetuse ohuga käitises BEJ on korraldamata keemilise veepuhastuse osakonna personali koolitamine lekketega seotud hädaolukorda lahendamise teemadel ja õlimasuudimajanduse personali koolitamine põlevkiviõli lekketega seotud hädaolukordade lahendamise teemadel. Paikvaatlusel esitatud päevikutes ei ole fikseeritud taoliste koolituste läbiviimist. BEJ personali koolitamise korraldamata jätmise korral ei ole loodud eeldusi, et inimeste ohutus on käitises võimaliku suurõnnetuse korral tagatud. Seetõttu võivad võimaliku suurõnnetuse korral ohtu sattuda inimeste tervis ja elud.

Täitmise tähtaeg: 28.02.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse¹ paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **1000,00 (üks tuhat) eurot.**

3. Tagada käitise ehitiste kasutamise ohutus selliselt, et ohtlike ainete ladustamiseks kasutatavad alad, ruumid ja aiaga ümbritsetud territooriumid oleksid nõutele vastava märgistusega tähistatud

Alus: Riigikogu 11. veebruari 2015. aasta ehitusseadustiku¹ § 8 (edaspidi ehitusseadustik¹).

Ettekirjutuse põhjendus: Ehitusseadustiku¹ § 8 sätestab, et ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus peab olema ohutu. Ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus on ohutu, kui see ei põhjusta ohtu inimesele, varale või keskkonnale. Ehitise ja ehitamise ohutus hõlmab loodus- ja kultuuriväärtuse kaitset ning asjakohasel juhul ka looma elu ja tervist.

Sotsiaalministri 30. novembri 1999. aasta määruse nr 75 „Ohumärguannete kasutamise nõuded töökohas¹“ (edaspidi määrus nr 75) § 8 lõige 1¹ sätestab, et ohtlike ainete või segude ladustamiseks kasutatavad alad, ruumid või aiaga ümbritsetud territooriumid tuleb tähistada määruse nr 75 § 9 lõikes 2 esitatud sobiva hoiatusmärgiga või paragrahvis 10 esitatud nõuetele vastava märgistusega, kui üksikpakendite või mahutite sildid ei ole selleks otstarbeks sobivad. Kui määruse nr 75 § 9 lõikes 2 ei ole hoiatusmärki, millega hoiatada isikuid ohtlike ainete või segude eest, tuleb kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. a määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355) (edaspidi CLP-määrus), V lisas sätestatud

asjakohast ohupiktogrammi.

Määruse nr 75 § 10 lõige 1 sätestab, et ohtliku aine või segu mahutid ja mahutid koos nähtava torustikuga, mis sisaldab või mille kaudu transporditakse ohtlikke aineid ja segusid, peavad olema märgistatud asjakohase ohupiktogrammiga vastavalt CLP-määrusele.

Määruse nr 75 § 10 lg 3 punkt 1 sätestab, et võib asendada määruse nr 75 § 9 lõikes 2 esitatud hoiatusmärgiga. Kui samaväärne hoiatusmärk puudub, tuleb kasutada CLP-määruse V lisas sätestatud asjakohast ohupiktogrammi.

Määruse nr 75 § 9 lõigetes 1 ja 2 on välja toodud keelu- hoiatusmärgid. CLP määruses lisas V on välja toodud ohupiktogrammid.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642-5 punkt 8) tuvastati, et käitise BEJ ohtlike ainete ladustamiseks kasutatavad ehitised ja piiritletud territooriumid ei ole nõuetekohaselt tähistatud. Paikvaatlusel tehtud piltidel on näha, et keemilise veepuhastuse kompleksis kemikaalide mahutid on märgistatud vanad ohusümbolid, mis on kehtinud kuni 1.06.2015 (*CLP määruse artikkel 61*). Soolhappe mahutitel on nii vana ohusümbol kui ka uus ohupiktogramm. Neutraliseerimissõlme, õlimajanduse ja vesiniku mahutid on märgistatud vanade ohusümbolitega. Paigaldatud ohulaused ei ole hästi loetavad (osa neist on ära kulunud). Ohtlike ainete või segude ladustamiseks kasutatavad aiaga ümbritsetud territooriumid on nõuetekohaselt hoiatusmärgidega ega ohupiktogrammidega. Keemilise veepuhastuse kompleksi avariipaak on pooleli eemaldatud märgistusega. Väävelhappe ja naatriumihüdroksiidi mõõtemahutid ei ole ohupiktogrammiga tähistatud. Olemasolevad märgid ja sildid ei täida ohtlike ainete või segude ladustamiseks kasutatavate alade, ruumide või aiaga ümbritsetud territooriumide tähistamise otstarvet. Mahutite märgistus ei ole nõuetekohane.

Olukord, kus ehitiste kasutamise ohutus on tagamata, võib päästesündmuse korral põhjustada ohtu inimestele, varale või keskkonnale.

Täitmise tähtaeg: 02.05.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse 1 paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **1000,00 (üks tuhat) eurot**.

4. Tagada käitise õlimasuudimajanduse mahutite vallituslalade kasutamise ohutus selleks, eemaldada vallituslaladelt taimi ja üleliigseid asju

Alus: Riigikogu 11. veebruari 2015. aasta ehitusseadustiku¹ § 8 (edaspidi ehitusseadustik¹).

Ettekirjutuse põhjendus: Ehitusseadustiku¹ § 8 sätestab, et ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus peab olema ohutu. Ehitise, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus on ohutu, kui see ei põhjusta ohtu inimesele, varale või keskkonnale. Ehitise ja ehitamise ohutus hõlmab loodus- ja kultuuriväärtuse kaitset ning asjakohasel juhul ka looma elu ja tervist.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642 punkt 9) tuvastati, et käitise õlimasuudimajanduse mahutite vallitusala sisalda üleliigseid asju (muru ja kasutatud kottide klotse). Paikvaatlusel tehtud piltidelt on näha, et vallituslalade sees on taimi ja üleliigseid asju.

Olukord, kus vallituselad ei ole nõuetekohased ja ehitiste kasutamise ohutus on tagamata, võib päästesündmuse korral põhjustada ohtu inimesele, varale või keskkonnale.

Täitmise tähtaeg: 01.06.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse 1 paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **800,00 (kaheksasada) eurot.**

5. Tagada käitises Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi TJA) 5. oktoobri 2016. aasta kooskõlastatud riskianalüüsis kirjeldatud õnnetuse ennetamise meetmete tarvitusele võtmine

Alus: Riigikogu 29. oktoobri 2015. aasta kemikaaliseaduse¹ (edaspidi KemS) § 22 lg 3.

Ettekirjutuse põhjendus: KemS § 22 lõige 3 sätestab, et õnnetuse ennetamisel ja õnnetuse korral tuleb rakendada riskianalüüsis, ohutusaruandes, ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis ja ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses kajastatud abinõusid.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642-5 punkt 6) tuvastati, et B-kategooriaga suurõnnetuse ohuga käitises BEJ on vastuolus TJA 5. oktoobri 2016. aasta kooskõlastatud riskianalüüsiga tarvitusele võtmata järgmised õnnetust ennetavad meetmed:

- keemilise veepuhastuse kompleksi mahutite seisukorra regulaarne kontroll (viimati mõõdeti 24.09.2010 mahuteid ultraheli meetodiga);
- kemikaali (soolhape) sisaldavaid mahutite seisukorra regulaarne kontroll, mille asemel tehakse visuaalsed vaatlused (puudub kontrolli tõendatav dokumentatsioon);
- masuudimajanduse seadmete seisukorra regulaarne kontroll (puudub kontrolli tõendatav dokumentatsioon).

Riskianalüüsis kirjeldatud õnnetust ennetavate meetmete tarvitusele võtmata jätmise korral ei ole loodud eeldusi, et suurõnnetust saab ennetada. Seetõttu võivad võimaliku suurõnnetuse korral ohtu sattuda inimeste tervis ja elud.

Täitmise tähtaeg: 30.10.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse 1 paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **1500,00 (üks tuhat viissada) eurot.**

6. Korraldada käitises õppus hädaolukorra lahendamise plaani katsetamiseks

Alus: Riigikogu 29. oktoobri 2015. aasta kemikaaliseaduse¹ (edaspidi KemS) § 22 lg 5.

Ettekirjutuse põhjendus: KemS § 22 lõige 5 sätestab, et ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani katsetamiseks korraldab suurõnnetuse ohuga ettevõtet käitav isik vähemalt kord kolme aasta jooksul õppuse. Õppusest teavitatakse Päästeametit vähemalt 20 tööpäeva enne selle toimumist.

Paikvaatlusel (protokoll nr 7.2-5.4/1642-5 punkt 7) tuvastati, et B-kategooriaga suurõnnetuse ohuga käitises BEJ õppust ei ole korraldatud. Paikvaatlusel esitatud selgituste kohaselt oli kavas 15.06.2017 Eesti Elektri jaamas õppust läbi viia, kuid BEJ õppust ei ole kavandatud. Õppuse

regulaarselt korraldamata jätmise korral ei ole loodud eeldusi, et inimeste ohutus on käitises võimaliku suurõnnetuse korral tagatud. Seetõttu võivad võimaliku suurõnnetuse korral ohtu sattuda inimeste tervis ja elud.

Täitmise tähtaeg: 30.11.2018

Ettekirjutuse väljaandmisega kaasneb asendustäitmise ja sunnirahaseaduse paragrahvi 7 kohane HOIATUS: juhul, kui ettekirjutust ei täideta määratud tähtajaks, rakendatakse kemikaaliseaduse 1 paragrahvi 42 ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõike 1 ja § 10 lõike 1 alusel sunniraha **1500,00 (üks tuhat viissada) eurot.**

Kui ettekirjutusi ei ole tähtaegade möödumisel täidetud, tuleb sunniraha kanda hiljemalt ettekirjutuste täitmise määratud tähtaegadeks SEB panka Rahandusministeeriumi arveldusarvele nr EE891010220034796011, Swedbank panka Rahandusministeeriumi arveldusarvele nr EE932200221023778606, Danske Bank panka Rahandusministeeriumi arveldusarvele nr EE403300333416110002 või Nordea Pank panka Rahandusministeeriumi arveldusarvele nr EE701700017001577198, maksekorraldusel märkida viitenumbriks **10268700005629** ja selgituseks: **ettekirjutuse number ja punkt, asutuse/ettevõtte nimi või aadressaadi nimi.** Kui ettekirjutusi ei täideta või sunniraha tähtaegselt ei tasuta, nõutakse sunniraha sisse täitemenetluse seadustikus sätestatud korras koos täitemenetluse kuludega.

Ettekirjutuse täitmisest palume meid informeerida kirjalikult postiaadressil Vahtra 3, 21003 Narva või digitaalselt allkirjastatud dokumendina e-posti aadressil ida@rescue.ee.

Juhul kui haldusakti aadressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada **vaie** Päästeametile (Raua 2, 10124 Tallinn, rescue@rescue.ee) või Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajja (Kooli 2A, 41532 Jõhvi, trthkjohvi.menetlus@kohus.ee) 30 päeva jooksul arvates päevast, millal ta vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Irina Belik
peainspektor
Ohutusjärelvalve büroo
Ida päästekeskus

Ettekirjutus saadeti elektrooniliselt:

Enefit Energiatootmine AS, tootmine@energia.ee, andres.kurling@energia.ee.

+372 5860 2188
irina.belik@rescue.ee